HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ר"א אומר שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין בחוץ ישרף בחוץ שנטמא בולד הטומאה בין בחוץ בין בפנים ישרף בפנים ר"ע אומר [א]מקום טומאתו שם שריפתו: גמ' בר[א] קפרא אמר אב הטומאה דבר תורה ולד הטומאה מדבריהם ר' יוחנן אמר בין זה בין זה דבר תורה וקשיא דר' יוחנן על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בחוץ מה בין ולד הטומאה בחוץ זה וזה לא דבר תורה הוא ואפילו על דבית הלל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ מה שנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד הטומאה בפנים מה בין אב הטומאה בפנים זה וזה לא דבר תורה הוא לא הוו בה רבנן אלא על דבר קפרא וקשיא דבר קפרא על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב הטומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בין בחוץ בין בפנים זה וזה לא ד"ת הוא (א)בגין דר"ע אמר מקום טומאתו שם תהא שריפתו ואפילו על דבית הילל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ משנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ זה וזה לא מדבריהם הוא בגין דר"ש אמר [א]מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות:

הלכה ד מתני' [ב]איברי[ג] התמיד ניתנין מחצי כבש ולמטה (ב)(במזרח) במערב של מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה (במערב) במזרח של ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח (למטה) מלמעלן [ג]השקלים [ד]והביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית אבל[ג] [ה]מעשר דגן [ו]ומעשר בהמה [ז]ובכורות נוהגין בין בפני הבית ובין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש ר"ש אומר האומר ביכורים קודש אינן קודש:

גמ' [א] איזהו[ד] כרכוב המזבח [ח]אמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספי[י] שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר (ג)מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח קודמין חייליה דר' ירמיה מן הדא שירו[ו] של שבת ושירו של ר"ח [ט]שירו של ר"ח קודם א"ר יוסה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא בשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [ב]כיצד היה עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח [י]מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר מחבירו קודם את חבירו: [ג]שקלים וביכורים וכו': הא שקלים קדשו רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין אלו ובין אלו לא קדשו תני[ז] [כ]גר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעית כסף אר"ש ביטלה ר' יוחנן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה כהדה דתני[ח] אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין [ד]ולא מגביהין תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או העריך או החרים [ה]או הגביה הכסות תישרף הבהמה תיעקר כיצד נועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות ילכו לים המלח: עבר והקדיש מן מה דאמר ר"ש ביטלה רבן יוחנן בן זכאי מפני התקלה הדא (ד)אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה ענתודרייא בעי קומי רבי יוסי הכא את אמר

אמר

קרבן העדה

דאית ביה תרתי טומאתו בפנים וקילא טומאתו אבל נטמא באב הטומאה אין להשהותו עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנה בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאורייתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים בו שריפתו בקדש: **גמ' ולד הטומאה.** היינו שנטמא בטומאה דרבנן: **זה וזה לא דבר תורה.** בתמיה וכיון דמדאורייתא טמא אין להכניסו לעזרה הואיל ולא היה פסולו בקודש: **לא הוו רבנן.** לא פלפלו חכמים בדברי ר' יוחנן דלר' יוחנן ל"ק דאב הטומאה חמירא אבל מולד הטומאה הקילו בה א"נ לא פלפלו חכמים בדברי ר"י דודאי קשיא אלא בדברי בר קפרא דקדקו: **ומשני בגין דר"ע.** בשביל טעמו של ר"ע דקאמר מקום טומאתו שם שריפתו ה"נ קאמרי ב"ש באב הטומאה ישרף בחוץ אבל בולד הטומאה ישרף בפנים כיון דמדבריהם הוא ישרף בפנים ששריפתו בקדש: **בגין דר"ש וכו'.** בשביל הא דאמר ר' שמעון דמשלחין אפי' אוכלין טמאין לחוץ הלכך כל מה שנטמא בחוץ אין מביאין אותו לפנים:

הלכה ד מתני' **מחצי הכבש ולמטה במערב.** כהנים הזוכים בפייס באברי התמיד להעלותם לא היו מעלים אותם בפעם אחת אלא נותנים אותם על הכבש והולכים ללשכת הגזית לקרות את שמע ואחר כך חוזרין ומקריבין האברים ע"ג המזבח הכבש ארוך ל"ב אמה ומחציו ולמטה נותנין אותן ורוחב הכבש ט"ז אמה ובחציו של צד מערב היו נותנים אותן: **ושל ראש חדש על כרכוב המזבח.** בגמרא מפרש: **אינן נוהגין אלא בפני הבית.** שקלים משום דלצורך קרבן נינהו וכיון שאין קרבן אין שקלים ובכורים דכתיב ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך בזמן שיש בית יש ביכורים אין בית אין ביכורים: **אבל מעשר דגן וכו'.** נוהגין בפני הבית דקדושת הארץ לא בטלה: **מעשר בהמה.** צריך להפריש העשירי: **המקדיש שקלים וביכורים.** בזמן הזה: **ביכורים אינן קדש.** דכתיב בהו בהדיא תביא בית ה' אין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הבית: **גמ' מי קודם.** בהקרבתן אם שתיהן לפניו: **חייליה דרבי ירמיה.** כלומר כוחו וראייתו דר"י מהא: **שירו של ר"ח קודם.** וסבר ר"י דה"ה קרבן ר"ח קודם: **א"ר יוסי.** שאני התם דלכך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שהוא ר"ח אבל קרבן שבת קודם לר"ח: **הא שקלים קדשי.** מודה ר"ש אם אומר ביכורים קדש שהן קדש: **הגר בזמן הזה.** אע"ג דליכא מקדש צריך שיפריש רובע דינר לקינו דלכשיבנה ב"ה יביא קן דגר צריך קרבן ובפחות מרובע לא מצי להפריש דאין מצוי קן בפחות מרובע: **מפני התקלה.** שמא יהנה ממנו: **ואין מחרימין.** דחרם הוא ק"ק דכתיב כל חרם קדש וגו': **הבהמה תעקר.** דלא ליתי בה לידי תקלה: **והיא מתה מאיליה.** ברעב: **עבר והקדיש.** מהו שיהיה קדש: **הכא.** גבי קן של גר את אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

ריבב"ן

וחטאו ביום השביעי כל היכא דקרינא ביה וחטאו דראוי לחיטוי (מי שראוי לחיטוי ראוי ט) לטבילה וקרינן ביה והנפש הנוגעת בו תטמא וכל היכא דלא קרינן ביה וחטאו לא קרינן ביה והנפש הנוגעת יטמא לאפוקי כלי חרס ואוכלין ומשקין הואיל ואין להם טהרה במקוה אינן נעשין אב הטומאה כפירש"י בסוף עירובין: **ישרף בפנים.** במקום ששורפין שאר פסולי ק"ק דתניא בפסחים פ"ב [דף כד] ר"ש אומר בקדש באש תשרף לימד על חטאת ששריפתה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים מנין ת"ל כל בקדש באש תשרף ואמרינן בפרק טבול יום ת"ר ג' בית הדשנין הן א' בעזרה ששם שורפין פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים וכו': **חוץ משנטמאת באב הטומאה בחוץ.** שלא ישרפום בפנים דהואיל ויצא יצא: **ב"ה אומרים ישרף הכל בחוץ.** והא דתניא לעיל פסולי קדשי קדשים נשרפין בפנים בשאר פסולין כגון הלן והיוצא והנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו וכיוצא בו אבל פסול טומאה לא ובירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה אידי ואידי לא דבר תורה הוא פי' בין שנטמאה באב הטומאה בין שנטמאה בולד הטומאה טומאתו לאו דאורייתא ואמאי מחלקין בין נטמא באב הטומאה לנטמא בולד הטומאה: מתני' **ר' אליעזר אומר באב הטומאה.** דחמירא טומאתו ישרף בחוץ בולד הטומאה דקילא טומאתו מכניסה בפנים ושורפה ור' עקיבא סבר מקום טומאתו שם תהא שריפתו בין שנטמא באב הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בפנים: מתני' **אברי תמיד נתנין מחצי כבש ולמטה במערב.** כשמוליכין אברים מבית המטבחיים מניחין האברים בכבש כדתנן בפ"ב דיומא הפייס השני מי שוחט מי זורק מי מעלה אברים לכבש ותניא בסיפא הפייס הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח ושל מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח להיכרא בעלמא ושל ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומפרש במסכת סוכה [דף נה] א"ר יוחנן לידע שהוקבע ר"ח בזמנו: **השקלים והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית.** לפי שהשקלין נעשין לצורך תמידין ומוספין ובכורין בעו הנחה לפני המזבח כדכתיב והניחו לפני מזבח ה' ועכשיו אין מזבח מעשר דגן דהיינו מעשר שני נוהגין אפילו בזמן הזה וצריך להעלות לירושלים כדאיתא בבילה פ"ק במעשה דר' אליעזר שהיה [לו] כרם רבעי והפקירו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונתנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי ומעשר שני דינן שוה דילפינן קודש קודש ממעשר ומתני' דלא כר' ישמעאל דתניא בתמורה בפ"ג ר' ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו' ומעשר בהמה ובכורות ימתין עד שיומו ובכורות נותנין לכהנים ויאכלום במומן והמעשר יאכלוהו בעלים: **המקדיש שקלים ובכורים הרי זה קודש.** בכורים ירקבו ושקלים יגנזו: **ר"ש אומר האומר בכורים קודש אינם קודש:** ירושלמי הא שקלים קדש ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בין אלו ובין אלו לא קדשו. תניא בתוספתא בפ' בתרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אומר אינו צריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין תורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורין אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורין אין בית אין בכורים: ירושלמי תני הגר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעת כסף אמר ר' שמעון ריב"ז בטלה מפני התקלה פי' הגר שנתגייר בזמן הבית היה צריך להביא קרבן דוקא קינין ושתיהן עולות ותניא בפ"ב דכריתות ר' אומר ככם כגר כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים כך הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים והאי דאמר רובע שקל היינו דינר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

תקלין חדתין

באה"ט אין להשהות הטומאה בפנים עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנו בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאורייתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: **גמ' בר קפרא אומר ד"ת אב הטומאה ולד הטומאה מדבריהם.** דמוקי מה דאמר במתני' אה"ט ודאי דאורייתא אבל ולד הטומאה היינו בדרבנן כגון שנגע במשקין דמדאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהא משקין מטמאין כלי משום משקה זב וזבה שהן אב הטומאה כגון רוקו ומימי רגליו וזה הבשר נגע בולד הטומאה דרבנן זה דמדאורייתא לא הוי אפילו ולד הטומאה דאין כלי נטמא ממשקין הנ"ל. והא דנקט אב הטומאה דאורייתא היינו דכל אב הטומאה דאורייתא. א"נ משום דאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מעת לעת שבנדה ובית הפרס וארץ העמים: **בין בזה כו'.** דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וזבה שהוא ולד הטומאה דאורייתא והוי הבשר שני שהכלי שהוא ראשון לטומאה אם נגע באוכל עשהו שני: **זה וזה לא ד"ת הוא.** בתמיה הא לר"י גם ולד הטומאה ד"ת היא ומ"ש לב"ש אה"ט מולד הטומאה: ופריך **ואפילו על דבית הלל.** מי לא קשיא לר"י: **לא הוו בה רבנן.** לא שקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אליבא דבר קפרא: **מה בין אה"ט בין בחוץ כו'.** וקשיא לבר קפרא: **בגין דר"ע.** דר"א קושטא דקאמר בסיפא בין בפנים כי קושיין אבל ר"ע ס"ל מקום טומאתו שם שריפתו. וטעמיה דולד הטומאה משום דהוי טהור מדאורייתא דולד הטומאה דרבנן איירי כאן ולכך ישרף בפנים מקום טומאתו: **בגין דר"ש ה"ג דר"ש אמר אוכלין ומשקין של מצורע אין מביאין לג' מחנות.** ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מביאין לפנים. ור"ש זה לא מצאתי מקומו. ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבספ"ק דכלים בתוספתא ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדות ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ומושבן כיוצא בהן. והכי נמי במצורע אוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משתלחין שיבושא דאם כן אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ מה"ט ועוד שילוח אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: **מתני' מחצי כבש ולמטה במערב.** כהנים הזוכים בפיים באיברי התמיד להעלותם לא היו מעלים אותן בפעם אחת אלא נותנים אותן על הכבש ומחציו ולמטה נותנין אותו שרוחב הכבש ט"ז אמה ובחציו שלצד מערב היו נותנין אותן: **ושל ר"ח על כרכוב המזבח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לצורך קרבן נינהו וכשאין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך בזמן שיש לך בית יש לך ביכורים כו': **מעשר דגן כו'.** דקדושת הארץ לא בטלה: **מעשר בהמה.** בריש פרק בתרא דבכורות אמרו שביטלוהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** דאינם נוהגים אלא בפני הבית אם הפרישן שלא בפני הבית קדשי. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הרע"ב דמפריש קאמר מדלא נקט אלא הני תרתי: **ביכורים קדש אינן קדש.** כיון דבהדיא כתיב בהו תביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בדיעבד לא קדשי ואין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הבית: **גמ' איזהו כרכוב המזבח.** פרישית לעיל פרק ו' הלכה ה': **מוספי שבת כו'.** קאי אמתני' שהזכיר מוספי שבת ור"ח. ושואל איזה מהן קודם להקרבה כשחל ר"ח בשבת: **חיליה דר"י.** ראייתו: **כדי לפרסמו כו'.** הכי מתרץ לה ר"י בבבלי סוכה דהאי חשיבותא עבדינן להיכרא שיכירו הכל דפשיטא להו לב"ד שקדשוהו כהלכתו ולא יגמגם לב אדם עליו דרוב בני אדם לא ראו חידוש הלבנה וזהו דוקא בשיר משא"כ לענין הקרבה כו' כל התדיר כו' כיצד הוא עושה כו' שיר ראש חודש קודם שיר שבת וגירסת הספרים שיבוש דמוכח: **הא שקלים קדשי רשב"י אומר משום ר"ש כו'.** פליג אתנא דמתני' בשם ר"ש: **תני.** במסכת כריתות (ט' א'): **רביעית כסף.** רובע דינר דלכשיבנה בהמ"ק יביא קן דאמרינן דצריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא אפשר להפריש דאין מצוי קן בפחות מרובע כדאמרינן במתניתין ועמדו קינין בארבעתים אבל פחות אי אפשר: **מפני התקלה.** שלא יהנה ממנו: **אין מקדישין ואין מחרימין.** דחרם הוי קדש כהקדש דכתיב כל חרם קדשי קדשים: **תעקר.** דלא ליתו בה לידי תקלה: **לים המלח.** משום דבעי שחיקה בשאר נהרות ובים המלח מטיל בעיניה לכן אמר ים המלח: **עבר והקדיש.** גבי רביעית כסף דגר אם עבר והקדיש לאחר שבטלה ריב"ז: **מאי.** אם קדש בדיעבד ודינן כדין הקדש וחרם דתנן המעות יוליכו לים המלח או לא חל שם הקדש עלייהו: **מן מה דאמר מפני התקלה.** משמע דלא בטלה אלא מפני התקלה אבל בדיעבד קדשה: **ענתודריא.** שם מקומו: **הכא את**

מסורת הש"ס

א) ירושלמי מע"ש פ"ג הל"ה ועי' פסחי' פ"א הל"ו, ב) סוכה נד ב, ג) בכורות נג א, ד) תוספתא פרק ג הי"ג, ה) ירושלמי סוכה פ"ה הל"ו, ו) סוכה נד ב, ז) כריתות ט א, ח) יומא סו א וש"נ, ט) נ"ל והיינו שיש לו טהרה בטבילה קרינן ביה והנפש וכו' וכ"ה בפרש"י שם,

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי' פרק י"ט מפהמ"ק הל"ו:
יג ב מיי' פרק ו מתמידין הל"ג:
יד ג מיי' פרק א משקלים הל"ח:
טו ד מיי' פרק ב מבכורים הל"א:
טז ה מיי' פרק א מתרומות הל"א:
יז ו מיי' פרק ו מבכורות הל"ב:
יח ז מיי' שם פ"א הלכה ה:
יט ח מיי' פרק ו מתמידין הל"ג:
כ ט מיי' שם הל"ו:
כא י מיי' שם פ"ט הלכה ב:
כב כ מיי' פרק י"ג מאיסורי ביאה הלכה ה:

נוסחת הבבלי

עליו ג' מאות כור ר"י בר אבין בשם שמואל גוזמא: **(א)** בגין דר"ע דר"ע אמר כו' בגין דר"ש דר"ש אמר כו': **(ב)** במזרח של מוספין כו' במערב ושל ר"ח כו' ניתנין מתחת כרכוב כו' מלמטה כו': **(ג)** מימר מוספי ר"ח קודם כו': **(ד)** אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"י בר' בון הכא כו' ישנה היא אבל לגבי כו' הל' כר"ש:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מאכלו ומשקו של מצורע אין מביאין לג' מחנות. וה"פ בגין דאר"ש אוכלין ומשקין של מצורע אין מביאין לג' מחנות ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מביאין לפנים ור"ש זה לא מצאתי מקומו ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבספ"ק דכלים בתוספות ר"ש אומר כשם שאין זבות ונדו' ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ומושבן כיוצא בהן. וה"נ במצורע אוכלין שלו שנטמאו ממנו. וגי' הספרי' משתלחין שבושא הוא דא"כ אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ מה"ט ועוד שילוח אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: **[ב]** מן כיצד הוא עושה וכו' עד ברם הכא ל"ג כאן רק לקמן קודם הפסקת שקלים ובכורים וכו': **[ג]** כאן גרסי' כיצד הוא עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שיר ר"ח וגי' הספרי' שבוש דמוכח: **[ד]** ולא מגביהין תרומות ומעשרות לא גרסינן: **[ה]** או הגביה ל"ג:

ציון ירושלים

דר"ש אמר מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות. לא ראיתי מוזכר זאת אבל בהגהת הגאון מהרא"י הגיה בזה ע"ש: סליק

גליון הש"ס

[א] עי' במלמ"ל פ"ו ממעה"ק הלכה ד':